

Wethouder Milieu en Duurzaamheid, de heer R. Jorg
College van B&W Gemeente Utrechtse Heuvelrug
Kerkplein 2,
3941 HV Doorn

Per email.

24 mei 2019

Geachte heer Jorg,

Met deze brief adviseren wij u als Duurzaamheidsraad van uw gemeente over de Startnotitie Regionale Energiestrategie U16-regio, versie 15 mei 2019. In grote lijnen kunnen wij ons vinden in de startnotitie. Graag maken we een aantal kanttekeningen en doen we enige suggesties.

De duurzaamheidsraad vindt het zeer positief, dat de gemeente zo een actieve rol speelt in de U16 regio. Deze samenwerking biedt voordelen zoals een meer homogene verdeling van de initiatieven en het vermindert verschuiven van impopulaire initiatieven naar de grenzen van de gemeente. Het biedt toegang tot meer kennis en ervaring dan een alleenstaande gemeente. Het weekt de gemeente los van – in lijn met eerder gegeven advies – het idee om klimaatneutraal binnen de gemeentegrenzen te willen worden. Echter door de participatie van zoveel mensen is er een groter risico op vertraging, detailisme, ontwijken van verantwoordelijkheden en ander collectief gedrag. Een pragmatische, actiegerichte aanpak is moeilijk realiseerbaar, door de vele verschillende meningen en politieke uitgangspunten. Ook is in feite het verschuiven van initiatieven naar grenzen op een ander niveau neergelegd, tussen de dertig samenwerkingsregio's in Nederland. Daarnaast is de governance tussen regio's complex en loeren dezelfde gevaren als bovengenoemd voor de U16.

Hoewel wij het waarderen dat er een opmerking is geplaatst (2.1) over een ambitie die boven de landelijke doelstelling uitstijgt, lijkt het ons nuttig realistisch te blijven en alle energie te richten op het halen van de doelstelling. Mocht er rugwind zijn, dan zien we dat wel terug in een kortere realisatieduur. Ons realisme geeft weinig aanleiding tot optimisme.

In de uitgangspunten voor de RES 1.0 in 2.2 worden 12 punten genoemd. Wij hebben moeite met een regio die (punt 8) een innovatie en onderzoekspoor nastreeft. Wij zien liever dat in samenwerking met andere regio's de budgetten worden gecentraliseerd voor dit type innovatie. In punt 9 wordt, met enig populair taalgebruik, ingegaan op win win situaties, vreemd daarbij is een aparte zin over de mogelijkheden om opbrengsten binnen de regio te houden. Wellicht wordt daar bedoeld dat het een sympathiek idee is om energieopwekkers ook lokaal in eigendom te hebben, waar wij ons in kunnen vinden.

De stappen die u in 2.4.x voorstelt om tot een ontwerp Regionale Strategie Duurzame Elektriciteit te komen zijn erg inventariserend en onderzoekend van aard. Wellicht moet meer risico genomen

worden om te voorkomen dat benodigde realisatie telkenmale wordt uitgesteld. Het komt ons vreemd voor om nu al te actualiseren en dingen in beeld te brengen (opwekking >15kWp) die wellicht al lang bekend zijn, bijvoorbeeld bij Netbeheerders (het PIR).

Er wordt terecht geconcludeerd dat de duurzame warmtebronnen in de regio waarschijnlijk beperkt zijn. Hoewel dat voor grote delen van Nederland geldt, dient zo een constatering niet te leiden tot vele mini initiatieven om toch een beetje mee te komen. Wellicht is het beter om de doelstelling van aardgasvrij te vertragen en zo extra tijd te creëren voor nog te ontwikkelen alternatieven. Ook is het mogelijk met andere (aanpalende, meer kansrijke) regio's afspraken te maken voor de levering van warmte (uitbesteding). Op korte termijn is de enige nuttige strategie het stimuleren van energiebesparing (isoleren), zoals ook geconstateerd wordt in 2.5.2, punt b. Dit geeft naar waarschijnlijkheid een hoger rendement dan onderzoeken naar rendabele winbaarheid (punt c.). Budgetten hiervoor kunnen beter als regionale isolatie subsidie worden uitgekeerd.

Tenslotte stellen we vast dat de RES overwegend gericht is op de invulling en detaillering van het bod per regio dat uitgewerkt dient te worden. In onze visie is het essentieel om gelijktijdig met dit complexe regionale en bovenregionale besluitvormingsproces reeds nu te werken aan het creëren van de goede condities voor de implementatie vanaf 2021. Daarvoor is een actieve rol in regioverband nodig in het tot ontwikkeling brengen van de markt van aanbieders van deze nieuwe technologieën voor duurzame energie (nu is dit reeds een knelpunt bij zonnepanelen en laadpalen). Daarbij hoort ook het ontwikkelen toezicht op de kwaliteit van deze dienstverlening en goed geregisseerde informatievoorziening aan de diverse specifieke doelgroepen.

Om de snel groeiende vraag naar installatiebedrijven, aannemers, adviseurs die dergelijke innovaties kunnen leveren, beoordelen en erover adviseren, is omscholing van huidig personeel en het opleiden van voldoende jonge experts op MBO / HBO niveau essentieel. Dit zijn activiteiten die bij uitstel regionaal en samen met de provincie op tijd in gang gezet moeten worden. Dit aspect kan in de startnotitie worden toegevoegd aan de paragrafen over elektriciteit en over warmte en/of paragraaf 3.3.

Wij hopen dat u zich in deze suggesties kunt vinden en actief wil proberen deze onderdeel te maken van de startnotitie of de uitvoering daarvan.

Met vriendelijke groet,

Duurzaamheidsraad Utrechtse Heuvelrug
Jan-Coen Smit, voorzitter,
Walter Vermeulen, lid.

Over de Duurzaamheidsraad

Op 28 oktober 2016 heeft u de duurzaamheidsraad ingesteld als onafhankelijke adviesraad aan uw college. De duurzaamheidsraad adviseert, gevraagd en ongevraagd, op strategisch en tactisch niveau, het college van B&W en de gemeenteraad en inzake duurzaamheid. Het doel van de duurzaamheidsraad is het bevorderen en versnellen van duurzaamheid in de gemeente Utrechtse Heuvelrug en de implementatie ervan.